

Grootmoedertje

door

W.G. van de Hulst

NIJKERK · G.F. CALLENBACH.

GROOTMOEDERT

DOOR

W. G. VAN DE HULST

GEÏLLUSTREERD DOOR FRANS VAN NOORDEN

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Lief Grootmoedertje, ik hou zoo veel van je!
Neen hoor, ik ben je niet vergeten, al zijn er al heel veel jaren voorbijgegaan; ik zal u wel nooit vergeten.

Uw portret aan den muur is een heel oud portret; het is geel geworden en erg bleek. En u hebt zoo'n vreemde muts op; zóó dragen de menschen die nu niet meer. O, Grootmoedertje, als u nu nog leefde, was u wel meer dan honderd jaar; maar u is al zoo lang dood, en ik ben uw klein meisje niet meer.

Vergeten? neen, vergeten doe ik u nooit, al word ik zelf ook honderd jaar.

Lief Grootmoedertje, ik hou zoo veel van je!

Ik weet nog zoo veel van u.

U was mijn Grootmoeder, en ik was uw klein meisje U zei altijd »stakkerdje!» tegen me, en dan was er zoo iets vreemds in uw groote oogen, net of het pijn deed, als u dat zei tegen mij.

Maar hoor eens, Grootmoedertje, ik begreep er niets van, waarom u zoo dikwijls »stakkerdje!» zei Ik vond dat wel een leuke naam. Ja, — en als u dat gezegd had, dan moest u ook altijd wat plezierigs voor me bedenken. Dan kreeg ik wat lekkers: zoo'n

zwarten of zoo'n witten suikerbal uit het roode trommeltje met de gouden sterren; òf een dikke pepermunt uit het zwartfluweelen zakje, dat altijd meeinging naar de kerk. En als u niets lekkers hadt voor me, dan knuffelde u me toch even tegen uw zwarte jak met de koude, glazen knoopjes, en dan kreeg ik een *zoen*.

Grootmoedertje, hoor eens, uw suikerballen en uw dikke pepermunten smaakten lekkerder dan uw zoenen, heusch! Maar — als u me zoo heel dicht tegen u aan trok, dan was ik óók blij. Dan werd ik zoo tevreden, en dan zag ik ook uw groote oogen niet, met dat vreemde er in, dat net pijn was.

Ik vond het wel prettig, als u »stakkerdje« tegen me zei, maar die groote oogen van u . . . ? Neen, *dat* was niet prettig.

Ik geloof, dat er dan *verdriet* in uw oogen was.

Grootmoedertje, *waarom* hadt u verdriet?

't Was toch zoo mooi, en zoo vroolijk, en zoo heerlijk in de wereld.

Wat hadden wij een mooi huis, Grootmoe, u en ik! 't Stond in een stille straat, en dat was eigenlijk zoo'n *vreemde* straat. Allemaal kleine huisjes, allemaal met witte tulle gordijntjes, en allemaal met een bloemenrekje onder het raam en een geel straatje voor de deur . . . Wat konden die gele steenen van dat straatje

glimmen, als u ze 's Zaterdagmiddags zoo schoon had geschrobd.

Die straat was erg stil; ze liep blind, want aan het einde was ze dicht gebouwd, ook al met kleine huisjes, waar witte gordijntjes hingen, en bloemrekjes stonden, en gele straatjes lagen. En dan — in onze straat woonden allemaal oude vrouwen, en in 't midden stond een groote pomp.

Onze straat was eigenlijk geen straat; 't was een *hofje*, waar weduwwrouwen mochten wonen, zonder huur te betalen aan een huisbaas.

Wat woonden daar veel oude vrouwtjes: kleine en groote; magere en dikke; vriendelijke en nijdige; vroolijke en verdrietige . . . O, maar ik ben ze bijna allemaal vergeten, alleen u, mijn lief, oud Grootmoedertje, vergeet ik nooit. Wij hoorden bij elkaar, nietwaar, u en ik, u was mijn Grootmoeder, en ik was uw klein meisje . . . Wij woonden samen in een hoek van het hotje, achteraan. Wij hadden goudsbloemen in ons tuintje en foksia's en hemelsleutels in het rekje voor het raam . . . En u was een *kleine, dikke grootmoeder*, u hoorde bij de *vriendelijke* vrouwen, ja, u was de allervriendelijkste, geloof ik, — maar u hoorde ook wel eens een enkel keertje bij de *verdrietige* vrouwen. Neen, hoor, dat was niet prettig.

»Grootmoe!« vroeg ik wel eens, »Grootmoe, mag ik aan den hoek van de straat gaan kijken? Daar is 't zoo mooi.«

»O, meisje!« zei u dan, »o meisje, als je maar voorzichtig bent, hoor! Want 't is zoo gevaarlijk met al die drukte daar! . . . En niet òm den hoek komen!

En dicht tegen den muur blijven staan, bij vrouw Wingers! En heel gauw terug zijn, hoor!»

En dan bracht u me aan de deur, en dan keekt u me na, en dan bleeft u staan kijken naar me; en als ik bij den hoek was en even onzag, o, bang Grootmoedertje, dan wenkte u alweer met uw hand, dat ik maar gauw terug moest komen. Maar ik kwam niet altijd zoo gauw terug.... 't Was daar zoo prettig aan den hoek.

En 'k ben ook wel *stilletjes* naar den ingang van onze straat getippeld. U merkte het toch niet: u hadt het zoo druk met al mijn schorten, die gestreken, en al mijn kousen, die gestopt, en al mijn kleertjes, die genaaid moesten worden.

'n Booze meid was ik, hè Grootmoe?.... O, maar Grootmoedertje, 't was toch ook zoo prettig. Dáár aan den hoek begon de groote, wijde wereld. In ons straatje was het héél stil, daar kwamen alleen de buurvrouwen voorbij als ze naar de pomp gingen; — maar *buiten* onze straat was het vreeselijk druk. Daar rinkelden de trams voorbij, en reden deftige rijtuigen met paarden er voor; en groote vrachtkarren, ook al met paarden er voor, van die sterke, dikke paarden met allemaal haar onder aan hun pooten....

Daar was zoo veel te zien!.... Daar waren ook *kinderen*. In òns straatje niet, dáár waren alleen maar oude vrouwtjes en een heele hoop katten: witte en zwarte en grijze; vriendelijke en valsche en luie katten....

Ik was voor die vreemde kinderen eigenlijk wel een beetje bang. Ze hoorden niet bij *ons*, Grootmoe! En

toch had ik, o zoo graag met hen meegespeeld
 Eens kwamen er jongens voorbij, een heele troep. Ze
 hadden een grooten, ouden hoed bij zich, zoo'n hoogen
 van een deftigen mijnheer, maar hij was heel vuil. Ik
 keek naar ze, zeker met heel groote oogen, want
 opeens riep één van de jongens: »Kijk die meid

kijken!« en toen zette hij *mij* opeens dien grooten,
 ouden, vUILen hoed op, heelemaal over mijn hoofd
 heen O, Grootmoe, wat schrok ik! Ik holde weg,
 naar u mijn hoed op; — en ik viel; en ik
 schreide; en vrouw Wingers kwam de jongens weg-

jagen, want ze dacht zeker, dat ze wilden drinken gaan aan de pomp, en dat mocht niet van vrouw Wingers.... en ze tilde me op, en ze schopte dien hoed ons straatje uit, die groote, wijde wereld in, waar 't zoo vreeselijk druk was.... en ze zei ook »stakkerdje« tegen me, maar — een dikke pepermint of een suikerbal kreeg ik niet.

In ons straatje was het nooit druk. Ons straatje, dat was eigenlijk de wereld niet....

Eens, op een Zaterdag, toen is het wèl druk geweest bij ons;.... weet u, toen de koe was losgebroken van de markt en bij ons het straatje in holde.... O, Grootmoe, wat zijn we toen bang geweest, hè? Wij allemaal! De buurvrouwen smeten de deuren dicht en de ramen; en sommigen lieten de gordijnen zakken.... U was ook zóó geschrokken, dat u mij in de bedstee wilde stoppen, maar ik durfde niet, ik wou bij u blijven, héél dicht bij u, en ik klemde me vast aan uw rokken.... En vrouw Wingers, die haar aardappels stond te wasschen in een ijzeren potje bij de groote pomp, — die oude vrouw Wingers liet van schrik al haar blanke aardappeltjes over den rooster rollen en begon in haar angst tegen die oude, dikke pomp op te klimmen.

Toen stond de koe, die booze koe, met zijn grooten kop aan onze fijne goudsbloemen te snuffelen, net of zij happen wou.... en vrouw Wingers zat te schreeuwen op de pomp: »Help, menschen! Help!«

En wat werd het toen druk in ons hofje; zóó

druk hadden wij 't nog nooit gezien, nietwaar? Toen kwamen er joelende en gillende jongens; en mannen, die hard liepen, met stokken en touwen; en twee slagers met witte kielen; en drie politie-agenten: één met zoo'n langen baard, nietwaar Grootmoe?

Onze arme goudsbloemen! Die dikke slager pakte de koe bij de horens, maar hij trapte zoo maar op onze goudsbloemen!

Toen hebben ze de koe weer weggebracht, ons stille straatje uit, die groote, wijde wereld in.

O lief, bang Grootmoedertje en toen zei je tegen me: »Zie je nou wel, hoe gevaarlijk het is in de wereld; blijf maar altijd dicht bij me, hoor....« Ja, en dien dag durfde ik heusch niet meer aan den hoek te komen, en nog dagen lang was ik bang, dat er weer hollende koeien uit de wereld zouden komen in òns straatje en in òns tuintje.... En als ik een slager zag in een witten kiel schrok ik altijd een beetje, omdat dikke slagers in witte kielen zoo maar fijne goudsbloemen plattrappen.

Wat dom eigenlijk van me, hè Grootmoe?.... Och ja, u was mijn lief bang Grootmoedertje en ik was uw dwaas meisje, misschien nog veel banger dan u!

Maar wij woonden daar toch maar veilig en goed, in ons kleine huisje, u en ik!

Ik mocht alleen maar loopen van onzen hoek achteraan, tot aan het randje van de wijde wereld vóóran de straat. Ik was eigenlijk net een vogeltje in een kooi, of neen, eigenlijk een klein kippetje in een ren.... En u was de groote kip, en als ik zoo stilletjes lag

weggescholen in uw armen tegen uw zwarte jak, dan was ik net een kuikentje onder de vleugels van z'n moeder.

Wij gingen ook wel eens samen de wijde wereld in, Grootmoe! Maar altijd héél voorzichtig.... Dat was 's Zondags, als de kerkklok had geluid.

O, Grootmoedertje, dat weet ik nog zoo goed. We gingen saampjes, mijn kleine hand in uw groote hand; en als we aan het einde van ons straatje, dicht bij de wijde wereld kwamen, dan kneep u mijn handje hoe langer hoe vaster, alsof u bang was, dat ik weg zou loopen.... Dom Grootmoedertje, ik vond het wel erg mooi tusschen al die menschen en rijtuigen en trams, maar ik was véél te bang om u los te laten.

En dan hadt u een grooten zwarten hoed op, boven over uw muts heen en een zwartzijden doek om met een mooi gekleurd figuur midden op uw rug. Weet u wel, aan dien doek hing van die zachte zijden franje; daarvan kon ik zulke leuke vlechtjes breien als ik in de kerk zoo heel lang stil moest zitten, dicht tegen uw doek aan. Neen, Grootmoedertje, dat weet u misschien niet: u zat altijd naar den dominee te kijken en te luisteren: u vondt het zeker altijd een heel mooi verhaal, dat hij vertelde, want als ik naar uw oogen keek, dan zag ik, dat uw oogen zoo blij waren, zóó blij, alsof ze iets heel moois zagen; en uw vriendelijk gezicht was dan nog veel vriendelijker dan anders, veel blijer nog. 't Was net, of er ergens een lichtje brandde, dat uw gezicht zoo deed glanzen.... Grootmoedertje, waren dat zulke mooie verhalen van dien dominee? Maakten ze u zoo blij? Hoe kwam dat toch?

Ik ging ook luisteren en kijken naar den dominee,

maar ik kon die verhalen haast nooit goed begrijpen. Neen hoor, ik vond, dat u veel mooier vertellen kon 's avonds uit den grooten bijbel met de platen, die bij ons thuis op 't kastje lag, o ja, veel mooier dan die dominee. U luisterde maar, en ik breide vlechtjes van de zijden franje van uw doek, en ik voelde eens voor

zichtig aan het zwart fluweelen zakje, dat op uw schoot lag, met uw bril er in, en uw psalmboek, en een mooi opgevouwen zakdoek en — met de dikke pepermunten.

Ik stoorde u nooit; ik wachtte maar geduldig. Ik wist wel: als we zingen moesten kréég ik zoo'n dikke...

En als we dan weer naar huis gingen, dwars door

de wereld, o Grootmoedertje, dat was zoo prettig! Vooral 's avonds, als die duizenden lichten brandden in de groote stad. Wat was dat mooi! . . .

Dan kwamen de rinkelende trams voorbij Achter de kerk, in den donke, leken die trams net prachtige tooverwagens vol van licht en kleuren Er zaten menschen ook in.

Dan vroeg ik soms: »Grootmoe, gaan wij ook eens in zoo'n tram zitten op 'n keertje?» Ik denk, dat mijn oogen toen van verlangen net zoo schitterden als zoo'n tooverwagen.

Maar u schrok, en u trok me gauw mee: »O, meisje, voor geen honderd gulden ga ik in zoo'n gevaarlijk ding zitten. Grootmoeder in zoo'n vliegende tram, met jou? O nee — neen! Kom maar, dan gaan we thuis platen kijken en 'n kopje anijsmelk zetten. Dat is warm voor je buik, veel beter dan zoo'n tram!»

O Grootmoedertje, 't was toch zoo jammer! U was ook zoo bang.

Soms zag ik meisjes loopen, van die mooie meisjes met krullend haar en groote, roode of blauwe of witte strikken er in; strikken van glanzende zij *Mijn* haar hing altijd, altijd weer in twee rechte vlechten op mijn rug, en u zei nog wel, dat ik zulk *mooi* haar had.

Maar als ik vroeg om óók krullen en óók strikken o, dan keek u zoo donker! En als ik vroeg om witte schoentjes, en halve kousjes, net als die mooie meisjes, dan keek u nog véél donkerder.

»O, meisje, wat verzijn je toch? Strikken in je haar? En witte schoentjes? En halve kousjes? Van die koude dingen? Jij met je halve bloote beenen

loopen zoo maar in den wind? Foei! 't Is om dood-ziek te worden. Neen hoor, zoo lang Grootmoeder leeft en voor je zorgen kan, krijg je geen halve kousjes. Foei! Lekkere, dikke wollen kousen krijg je, die ik zelf brei. Dat zit warm! En stevige dikke schoenen, dat is goed voor je enkels. En een wollen muts over je haar, dat is beter dan van die vlinderige linten en strikken«

't Was toch zoo jammer, Grootmoe, dat u zoo ouderwetsch was O neen, neen, lief Grootmoedertje, t'ch niet hoor, ik ben niet meer boos op je. Ik weet wel, hoe het kwam: *U hieldt zoo veel van mij.* U hebt nog veel meer van *mij* gehouden, dan ik van u En dáárom was u zoo bezorgd voor me, dáárom kreeg ik altijd zulke stijve, dikke kleeren aan, zelfs midden in den zomer. U was bang dat de kou mij *kwaad* zou doen

Grootmoe, u dacht, geloof ik, dat 'k zoo'n fijn porseleinen popje was, dat breken zou U hadt mij misschien wel in een mooie, groote doos willen stoppen met zijde en fluweel gevoerd, en me heel zuinig villen bewaren net zooals uw eau-de-cologne-fleschje met gouden dop. Maar dat kon niet, Grootmoe! Ik was geen porseleinen pop. Ik was zoo'n klein, eigenwijs kuiken, dat telkens wegglipte van onder de vleugels van de oude, bange kip.

O, Grootmoedertje, misschien heb ik u wel verdriet gedaan en u bang gemaakt. U hieldt toch zooveel van uw kleine meisje.

Eens ja, — weet u wel? — ééns! Dàt was erg!

Eens ben ik ons straatje uitgelopen, zóó maar die gevaarlijke, wijde wereld in!

Dat was de schuld van de poppenkast Neen, Grootmoe, 't was *mijn* schuld, mijn *eigen* schuld. Nu weet ik dat wel.

Die poppenkast was zoo mooi met al zijn dansende poppen en die brommende stem van den man onderin. Ik was maar een klein eindje meegegaan, en nóg een eindje, en nóg een 't Was ook zoo mooi! Maar de poppenkast ging telkens weer verder en in ons straatje kwam hij nooit. Oude vrouwtjes houden niet van een poppenkast.

En toen ben ik bang terug gelopen naar u. Maar ik kon u niet vinden. Ik zag heel veel straten en heel veel huizen, maar òns straatje zag ik nergens. O, Grootmoedertje, toen ben ik gaan schreien; de wijde wereld keek me zoo leelijk aan, zoo boos! Er was maar één goed plekje, en dat plekje kon ik niet meer vinden. 't Plekje in uw armen, tegen uw zwarte jak

Toen kwam er een politieagent en die nam mij mee aan zijn hand. Dat was een groote, harde hand, Grootmoe Hij bracht me in zoo'n raar huis, waar nog veel meer politieagenten waren, die pijpen rookten, en me allemaal aankeken alsof ze zeggen wilden: »Zoo, nou zie je eens, hoe gevaarlijk het is in de wijde wereld.«

Een van die allemaal zette me op z'n knie en vroeg, of ik honger had. En die zei ook al »stakkerdje« tegen me, en gaf me een sneedje roggebrood van zijn eigen boterham. Zeker, omdat hij geen suikerballen of dikke pepermunten had

't Duurde erg lang. Maar toen, opeens, . . . toen kwam u binnenvliegen. Grootmoedertje, wat liep je hard, en wat keek je bang, en wat waren uw oogen rood van 't schreien om mij! . . . O, en uw mooie muts stond heelemaal scheef, die deftige muts met

de fijne plooiën. Zóó ontdaan was u . . . En u pakte me, en u kuste me, mijn wangen en mijn oogen en mijn haren, mijn heele hoofdje rond, geloof ik . . . En u bromde niet eens. O, lief Grootmoedertje, u was alleen maar blij.

En u pakte ook die groote, harde hand van den politieagent met uw beide handen vast, en u zei: »Dank je wel, meneer! Duizendmaal bedankt, hoor meneer!« . . .

Die groote, sterke man lachte maar een beetje.

»Ja, meneer . . . ik heb de heele stad afgezocht en ik ben in wel vier politiehuisjes geweest. En nou heb ik haar toch weer. Ja, ik dacht wel, dat zoo'n brave politieagent haar voor me bewaard had. Duizendmaal bedankt, hoor meneer . . .«

Samen trokken we weg die booze wereld door naar

ons veilige plekje thuis achter de foksia's en de hemelsleutels. Wat heb ik tóén dicht tegen u aangeloopen, Grootmoe.

En thuis hebben we feest gevierd, u en ik, met anijsmelk en ieder twee lange beschuitjes En u hebt zoo'n mooie geschiedenis verteld van een verloren zoon, die óók weg ging, net als ik, de wijde wereld in, en heel arm werd en verdrietig, en die toen terugkwam bij zijn vader en vroeg, of hij weer in huis mocht komen, in een klein plekje van het huis maar, als een arme knecht Die vader was óók niet boos, net zoomin als u, en hij maakte ook een feest, net als u

En van den Heere God in den hemel vertelde u mij, die ook de menschen en de kinderen op de aarde vergeven wil, als ze berouw hebben, omdat ze den Heer vergaten en booze dingen deden. Dan is er ook feest *in den hemel*

Ja, lief Grootmoedertje, ik, uw klein meisje, had ook berouw. O, en ik knuffelde mij tegen u aan, om nooit, nóóit weer van u weg te loopen.

En toen we 's avonds samen in de bedstee lagen, u vóóran en ik achteraan in het donkere hoekje, o Grootmoe, wat was ik toen ver van de wijde wereld af, en wat was ik veilig achter uw dikken rug. Toen kon er immers niets van de booze wereld bij mij komen: geen wilde koeien, en geen witte slagers, en geen poppenkasten, en geen gillende jongens

Ik wist wel, dat u 's avonds nog heel lang lag te bidden vóór u slapen ging. Grootmoe, dien avond heb ik ook stilletjes mijn handen gevouwen achter

uw rug en gezegd tegen den Heere God in den hemel, dat ik weggeloopt was, en u verdriet had gedaan, en dat ik toch zooveel van u hield

Grootmoe, en toen wist ik niet meer Maar later, toen ik wat grooter werd, hebt u me nog veel meer verteld van den Heere Jezus, dien u zoo liefhad, en aan wien u alles vertelde, alles van uw leven; en ik, uw klein meisje, heb óók geleerd te *bidden* net als u, en den Heiland alles te zeggen wat ik dacht in mijn hart.

Later! Grootmoe, ik weet nog zooveel van u, ik weet ook nog van dien anderen avond, dien avond met de sterren.

Op uw schoot zat ik, vlak voor het raam, mijn hoofdje tegen uw zwarte jak. 't Was al erg donker, en ik hield niet van den donker, maar u hadt verteld, lang en heel mooi ja, u kon veel mooier vertellen dan de dominee. U hadt óók verteld van *mijn moeder*, die al gestorven was, toen ik nog maar zoo'n klein poppetje was in de wieg, en nog niet eens lachen kon. U vertelde heel dikwijls van mijn moeder. Dat was wel prettig, maar dan zei u ook altijd weer „stakkerdje« tegen me en dan was er pijn in uw oogen. En dat was *niet* prettig

»Grootmoel« vroeg ik en ik keek naar de donkere lucht met de gouden flikkerlichtjes.

»Ja, kind.«

»Grootmoe, als ik nou een engeltje was, mocht ik dan 's avonds ook die lichtjes aansteken daar boven in de lucht? Valt er nóóit een engeltje naar beneden, Grootmoe?«

»Och, dom meisje . . . dat zijn de sterren.«

»Grootmoe!«

»Ja, kind!«

»Grootmoe, kan moesje ons nou zien uit den hemel? Neen, hè? 't Is zoo donker in onze straat en de lantaarn 'op de pomp brandt nog niet eens . . . Ik kan mijn moesje óók niet zien . . .«

»Och, meisje, meisje tòch, wat babbel je!«

»Grootmoe!«

»Ja kind!«

»Grootmoe, hoekun je in den hemel komen? De hemel is héél ver, hè Grootmoe? . . . Moet je dan zoo heel hoog klimmen, of moet je vliegen net als een vogeltje? . . .«

»Meisje toch, dom kindje! . . .«

»Grootmoe!«

»Ja, . . . nou niet zulke vreemde dingen

vragen, hoor.«

»Grootmoe, ik wou wel een engeltje zijn, dan zou ik ook bij moesje komen, nie-waar? . . . Wordt u dan óók een engeltje? . . . Grootmoe, als u een engeltje wordt, mag ik dan met u mee? Krijgt u dan mooie kleeven aan; witte? En ik ook? . . . Dragen de engeltjes ook strikken in hun haar, Grootmoe? . . .«

»Dwaas kind! Foei, jij weet den weg niet naar den hemel. Laat Grootmoe 't nog eens vertellen, maar 't is heel moeilijk om te begrijpen voor zoo'n dwaas meisje als jij bent.«

»Grootmoe wil wel graag naar den hemel, naar den Heere Jezus, — maar ze wil óók nog wel een beetje bij jou blijven, om voor je te zorgen, stakkerdjel Ze wacht tot de Heere God haar roept.«

»Ja, Grootmoe heeft wel veel kwaad gedaan in haar leven en ze heeft veel straf verdiend. In den schoonen hemel zou Grootmoe nooit mogen komen, maar uit dien schoonen hemel is de Heere Jezus naar de booze wereld gegaan, óók voor Grootmoe.«

»Hij heeft veel pijn geleden en veel verdriet, en Hij is gestorven aan een kruis, net alsof Hij veel kwaad had gedaan.«

»Maar dat was niet wààr De menschen hadden kwaad gedaan, en de Heere Jezus kreeg de straf. Dat wilde Hij wel, omdat Hij zooveel van de menschen hield.«

»En nu mogen alle menschen, die Hem liefhebben, wèl in den hemel komen«

»Kindje, hoor eens, Grootmoe heeft den Heere Jezus óók lief, en zij wacht ot Hij haar roept. Hij heeft Grootmoe àl haar kwaad vergeven.«

»Kindje, *jij* moet óók veel van den Heere Jezus houden. Dàt is de weg naar den hemel«

»Kindje, de hemel is niet zoo vèr!«

O, lief Grootmoedertje, dat was een moeilijk verhaal dien avond, bijna zoo moeilijk als de ver-

halen van den dominee, — en uw klein meisje begreep het niet goed, maar later, véél later, toen ze groot was geworden, heeft ze uw schoon verhaal wél begrepen en ze heeft het altijd onthouden.

Grootmoedertje, u hebt uw meisje den goeden weg naar den hemel geleerd, den eenigen.

* *
* *

Ik ben toen een groote meid geworden; al bijna zeven jaar was ik, en ik moest naar school. Dat maakte u ongerust, mijn bang Grootmoedertje, want die school lag ook vèr van ons straatje, daar ergens in de wijde wereld. En uw beenen werden zoo oud, en uw rug groeide zoo krom: u kon toch niet met mij meegaan elken dag....

Ach, Grootmoe, u hadt u bang gemaakt voor niets.

Er is iets anders gebeurd, iets dat u nog véél erger vindt misschien, maar iets dat mij zoo heerlijk leek.

Grootmoedertje, weet u wel, toen, op een mooien zonnigen morgen, is er een brief gekomen, zoo'n groote, gele brief met roode lakstempels achterop.

Uw handen beefden en uw lippen trilden, toen u dien brief openmaakte, — en toen u hem gelezen hadt, werdt u zoo bleek en twee dikke tranen rolden over

uw kreukige wangen.... U zakte in uw stoel en bleef heel lang stil zitten, uw lieve oogen dicht en uw wangen zoo bleek....

Lief Grootmoedertje, wat scheelde er toch aan? Schrok u zoo van dien gelen brief? Ik streeelde uw wangen en ik kuste uw hand.

Eindelijk stondt u op en u zei: »O mijn kindje, mijn lief meisje.... mijn stakkerdje, nou ga je van Grootmoe weg. Je vader, de scheepskapitein, komt je halen en dan ga je met hem mee de wijde wereld in....«

O ja, u hadt 't mij vaak verteld, dat mijn vader over de groote zeeën zwierf met een schip, en dat hij heel veel van mijn moesje gehouden had, en dat hij rijk was, en dat hij misschien wel eens weerkeeren zou. Zijn portret hing naast moesje's portret boven het kastje. 't Was een vriendelijke man met een dikke snor en een pet op met een figuur van goud.... O, Grootmoedertje, hoe kon u toch zoo schrikken van dien brief? Die brief maakte mij zoo blij. Ik wilde wel mee de mooie wereld in. Mijn vader was zoo sterk, die durfde best in de tram zitten, en dan mocht ik ook....

Grootmoe, toen wij samen in de bedstee lagen dien avond, héél vroeg al, toen konden we geen van beiden slapen.... Ik was veel te blij, omdat ik zeker wel veel mooie dingen zou krijgen en overal zou heengaan, overal de wijde wereld door.... Maar u, arm Grootmoedertje, u was veel te verdrietig. En u hebt gebeden heel lang en tēkens weer. Ik hoorde u soms snikken en hoorde ook zachte woorden, alsof u iets vroeg, maar wāt u zeide tegen den Heer, kon ik niet verstaan....

't Heeft, geloof ik, wel geholpen.

U keerde u om en u zei zacht: »Lientje, slaap je al?«

»Nee, grootmoe!«

»Meisje, je mag gaan, hoor. Grootmoe zal tevreden zijn en de Heere God zal je wel bewaren in die gevaarlijke, wijde wereld. Je mag gaan hoor, Grootmoe zal je niet vasthouden«

O, wat beefde uw stem. Hoe groot medelijden kreeg ik met u. O, Grootmoe, toen heb ik u zoo stijf gepakt om uw hals, en u heel lang gekust en mij diep weggeknuffeld tegen u aan »Ik wil niet mee, Grootmoe, ik wil bij u blijven!«

»Neen kindje, ga jij nou maar mee, Grootmoe kan niet altijd voor jou blijven zorgen.«

Toen zijn we samen, heel dicht bij elkaar, gaan slapen. Maar of er toen *blijheid* was in mijn hart of *verdriet*, Grootmoedertje, dat weet ik niet meer!

En toen is Vader gekomen met zijn dikke snor en zijn vriendelijk gezicht. Drie dagen lang is hij bij ons gebleven en hij heeft mooie dingen voor u meegebracht, en geld. En hij is heel vriendelijk voor u geweest en heeft veel met u gepraat over mijn moesje.

Maar toen zijn we heengegaan, mijn vader en ik.

O, Grootmoedertje, wat waren uw oogen rood van het schreien

U stondt bij de goudsbloemen en u hebt ons nagekeken, en uw bevende hand wuifde maar. En de buurvrouwen keken tusschen de tulle gordijntjes door, en vrouw Wingers stond bij de pomp en knikte

zoo vriendelijk, als ze nog *nooit* geknikt had....

U hebt ons nagekeken tot ik 't hoekje omging, de wijde wereld in.

Dag Grootmoe!.... Dag lief, *arm* Grootmoedertje!...

Toen was u uw kleine meisje kwijt.

Lief Grootmoedertje, ik hou zooveel van je.

Neen hoor, ik ben je niet vergeten, al zijn er al heel veel jaren voorbijgegaan; ik zal u wel *nooit* vergeten.

Ik zal uw dankbaar kind blijven, al word ik honderd jaar. 't Was wel gevaarlijk in de wijde wereld, Grootmoe, maar u hadt mij *bidden* geleerd.

»Stakkerdje!« zei u altijd, omdat ik geen moeder meer had en mijn vader ver weg was op zee; maar u hebt gemaakt, dat ik *geen* stakkerdje was.

Grootmoe, ik heb u nooit weer gezien. Ons schip is zoover weggezeild en u is gestorven.... Hebt u 't erg eenzaam gehad?

Grootmoe, maar u *bent* niet weg. Ik zie uw lieve, oude gezicht nog en uw rimpelige handen....

Nu is u daarboven, in heerlijkheid, en ik zal u weerzien. U hebt mij den weg naar den hemel gewezen en de Heere Jezus is getrouw. Hij wijst niet af, wie tot Hem komt.

Lief Grootmoedertje, de hemel is niet zoo ver, als de menschen zeggen....

